न। क्रतावप्युपयोगाभावात्। क्रत्वपयोगोऽपि कल्प्यत इति चेत् न। क्रत्वपयोगित्वेन संस्कार्य्यत्वं तेन च क्रत्वपयोग इत्यन्योन्याश्रयत्वात्। न च कर्म्मकारकत्वात् संस्कार्य्यत्वम्। परसमवेतक्रियाफलशालित्वमात्रस्य कर्म्मलक्षणत्वात्। अतः क्रतौ नियन्तुमशक्यत्वात् पुरुषार्थमिदं धारणं न ह्यत्र फलाभावः। विश्वजन्यायेन स्वर्गस्य कल्पत्वात्। अथवा रात्रिसत्रे यथा वाक्यशेषेणार्थवादेन श्रुता प्रतिष्ठा फलत्वेन कल्पिता। तथात्रापि सुवर्ण एव भवति। दुर्वर्णोऽस्य भ्रातृव्य इत्यर्थवादगतं फलमस्तु। तस्मात् पुरुषार्थो धारणविधिः॥

इति श्रीसायनाचार्य्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे कृष्णयजुर्ब्राह्मणे द्वितीयकाण्डे द्वितीयप्रपाठके चतुर्थोऽनुवाकः॥ ४॥

अथ पञ्चमोऽनुवाकः।

चतुर्थे होतृमन्त्रप्रशंसा कृता। पञ्चमे दक्षिणाप्रतिग्रहमन्त्रानुवाकव्याख्यानं क्रियते। सचानुवाक आरण्यकाण्ड एवमाम्नातः। "देवस्य त्वासवितुः प्रसवे अश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां प्रतिगृह्णामि। राजा त्वा वरुणो नयतु वेदिदक्षिणेऽग्नये हिरण्यम्। तेनामृतत्वमश्याम्। वयोदात्रे। मयो मह्यमस्तु प्रतिग्रहीत्रे। क इदं कस्मा अदात्। कामः कामाय। कामो दाता। कामः प्रतिग्रहीता। कामꣳ समुद्रमाविश। कामेन त्वा प्रतिगृह्णामि। कामैतत्ते। एषा ते कामदक्षिणा। उत्तानस्त्वाङ्गीरसः प्रतिगृह्णातु" इति। सोऽयं